

TOMAŽ ŠALAMUN

Írok neked egy szonettet

Kicsi burzsoá leányka, mit vártál egy költővel való házasságtól? Mik ezek a féltékenységi rohamok és hogy fáj a fejed? Fuentes úgy határozott, hogy ötvenedik éve után: feleségét nem cseréli le, interjú nem lesz,

a díjkiosztásnak is lőttek. Két perccel előtte még a szobában fel-alá jártam és feldúltan azon gondolkodtam, mi lenne, ha én is így döntenék. Apám úgy határozott, hogy majd negyvenéves koráig megtanul gépelni.

Képzelheted! Minden levelezést otthon lebonyolítani! No, én Malinchem¹, ha már egyszer úgy döntöttél, hogy ily gondot okoznál egy kihalófélben levő aztéknak,

hát elmédben idézd fel, miért is szálltam én rátok. Hogy az éjjeli edényt használni tudjátok, nézni a mozit és hogy fajotok javítsátok. Világos hát, hogy az arany Spániába visszatálál.

Olvasni: szeretni

Amikor olvaslak, szinte lebegek. Mint mancsaival a mackó, a boldogságba tuszkolsz. Rajtam fekszel, te aki tönkretettél. Halálos szerelmem, első a világra jöttek közt. Egy pillanat alatt örömtüzeddé lettem. Oltalmadat

érezem, mint még sohasem. Elégedettségem végleges érzése vagy: jó tudni honnan fakad a vágy. Benned, mint egy puha sírban létezem. Vagdosod és beragyogod mind a rétegeket. Az idő kigyullad és elillan, himnuszokat hallok, amikor téged

¹ Cortés legbizalmasabb tanácsadója és szeretője.

nézlek. Szigorú vagy és igényes, tényleges. És megszólalni se tudok. Tudom, hogy utánad vágyódom, kemény szürke-kék acél. Érintésedért mindent odaadnék. Nézd, az alkonyi

nap Urbinban az udvar falához csapódott. Meghaltam érted. Érezlek és igényellek. Gyötörsz. Tépsz és kiégetsz, folyton. És a terekbe, melyeket tönkretettél, beárad a menny.

St. Moritz on the park

Kiskanállal eszem a szíved, méz, tiszta méz! Zizeg, mint a celofán, mint a vízesés, a véremben vagy fehér. Őzike pofikájára kenődtél. Fejére, nyakára, vállára, édes táplálékkodba mellemig benyalom magam,

az alapzatig, ahol megfordítják a villamosokat, a te Memfiszed. Olvasmány vagy. Kiégetés. Folt a folton. Még! Hordót a tutajra. Bakkhosz! Bakkhosz! Honnan van a behavazott arany kilincsű rácsos kapu a tutajon?

A lüktetés alá költözik a kiszögellés: aranymetszés. Feketés-kék az állomás, egy pillanat s az égbolt máris helyet cserél. Több selymem van, mint a lepkéknek. És a kínai, a tirréni, a te altáji égboltod is az enyém.

Makalú, Makalú, apró, édes hostiában lubickolsz, geometrikus kalácsomban. Jól tartva, ahogy a rabszolgáimat is jól tartottam. Megkorbácsoltan! Imaház rongyaként, lámpás alatt gátként. Ó, mily megláncoltan és álmosan!

Merülni

Tone, a csizma tényleg meggémberedett a pecsétben.
 Töröld le, mielőtt még a kislány felébred.
 Kininem. Mózesem. Hatalmam. Góré.
 Tone, itt a seprővirág és a moha között, a hegyek
 és az ég között (a klímában boszorkány) a lélek
 érez és betölti a térfogatot, mint a metéltét.
 Lepke, harmat, szarvas, háncs. A harangoknál
 eszik. A sarok alatt. Hogyan lokalizálhatod az egérfogót,
 hogyha szalagokkal vagy megkötözve, (halhatatlan bőrdet
 a papír okozza) és semmit se látsz a vonaton?
 A csomag felett van a fej. A macedón vámos
 könyökölve alszik. Több időszalagot
 összeragasztottam, hogy nyáladon javítsak, meghosszabbítsam
 pimaszkodásod, táncod, retteneted és megvilágítsam üreged.

[cím nélkül]

Elmém faluról falura síel,
 földimogyorót eszik, megjelöli a leveleket,
 elmém kontinensről kontinensre száguld,
 kosarat fon hóból.
 Maruška,
 sebzett Ofélia,
 az emlékezés szólongat minket.

Lukács Zolt fordításai

Tomaž Šalamun 1941-ben született Zágrábban. 1965-ben a Ljubljana Egyetemen szerzett diplomát művészettörténetből, jelenleg szabadúszó. Elsősorban költőként tartják számon, korábban képzőművészettel és performance-szal is foglalkozott. Eddig 35 verseskötete látott napvilágot, legutóbb: *Table* (2001), *Od tam* (2003), és *Z Arhilokom po Kikladih* (2004). Verseit számos idegen nyelvre fordították. Magyarul 1993-ban *Póker* címmel jelent meg versválogatás tőle, a Jelenkor Kiadónál, többek között Oravecz Imre és Parti Nagy Lajos fordításában. 2006-ban, a budapesti Bábel Kiadónál Lukács Zolt tolmácsolásában jelent meg a *Megrozsdáll a szerelem, ha követelik* c. erotikus és szerelmes verseit tartalmazó kötete.